

หรือคุณทักษิณกำลังลงไปตามขาของตัวยู?

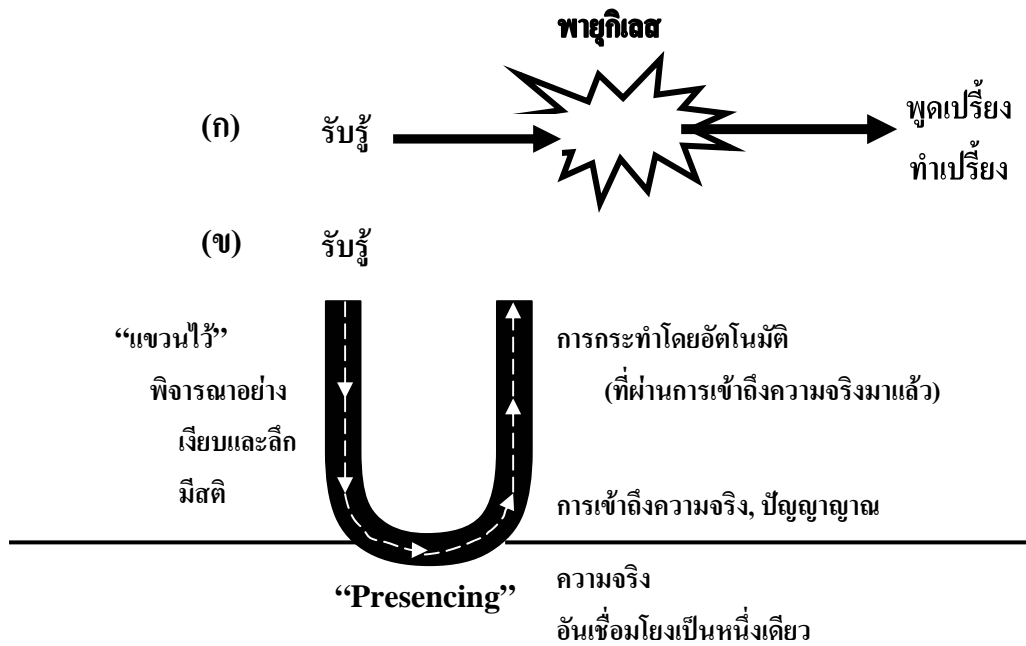
ประเวศ วะสี

ตัวยูในที่นี้หมายถึงอักษร U ในภาษาอังกฤษ

มีคนเยอรมันที่ย้ายไปอยู่ที่อเมริกาทำงานเชื่อมกับกลุ่มของ Peter Senge ชื่อ ออตโต ชาร์เมอร์ เป็นผู้สร้างทฤษฎีตัวยู (U Theory) ผมขออธิบายโดยย่อและด้วยสำนวนของตัวเอง เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

ตามปรกติ ถ้าเรารับรู้อะไรมา แล้วมีปฏิกิริยาตอบอย่างรวดเร็ว แบบพูดเปรี้ยวทำเปรี้ยว เรื่องนั้นจะตื่น แยกส่วน ไม่ผ่านกระบวนการปัญญา มีกิเลสเข้าแทรก วิธีนี้จะไม่สำเร็จประโยชน์ ก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือรุนแรงตามมา ตามรูปที่ ๑ (ก)

รูปที่ ๑ (ข) แสดงทฤษฎีรูปตัวยู คือเมื่อรับรู้อะไรมาอย่าเพิ่งด่วนตัดสินใจ ให้ “แขวนไว้” (Suspension) พิจารณาอย่างเงิบๆ ลึกๆ มีสติ ความเงิบ ความลึก สติ จะดึงลึกลงไปตามขาของตัวยู ตรงกันตัวยูเขาประดิษฐ์คำในความหมายของเขาว่า “Presencing” อาจเรียกว่ามีสติรู้ทั่ว หรือเข้าถึงความจริง

อดีต - ปัจจุบัน - อนาคต

- รูปที่ ๑ (ก) การรับรู้อย่างตื่นๆ พูดเปรี้ยวทำเปรี้ยว ผ่านพายุกิเลส
- (ข) เมื่อรับรู้อะไรมา “แขวนไว้” ยังไม่ตัดสินใจ พิจารณาอย่างเงิบและลึก มีสติ จะลึกลงไปตามขาตัวยู “Presencing” คือความเข้าถึงความจริง ซึ่งเชื่อมโยงเกิดปัญญาญาณ รู้ว่าควรทำอะไรที่ถูกต้องโดยอัตโนมัติ

ความจริงนั้น ไม่ได้แยกส่วน แต่เชื่อมโยงกันทั้งหมดทั้งสิ้น ซึ่งรวมถึง อดีต-ปัจจุบัน-อนาคต ทำให้เห็น สิ่งที่จะเกิดขึ้นด้วย เพราะอนาคตก็เชื่อมโยงเป็นอันเดียวกับปัจจุบันและอดีต สภาพที่ถึงความจริงนี้อาจ เรียกว่าเกิดญาณทรรศนะ (Insight) หรือปัญญาญาณ เมื่อขึ้นไปตามขาหลังของตัวยู ก็ไปสู่การกระทำที่ ถูกต้องโดยอัตโนมัติ เพราะผ่านญาณทรรศนะมาแล้ว

กระบวนการตัวยูที่เขาเสนอนี้ ตรงกันแ่งกับสิ่งที่พระพุทธเจ้าสอน ลองเปรียบเทียบดูนะครับ

(๑) เมื่อใครพูดอะไร เธออย่าเพิ่งรับและอย่าเพิ่งปฏิเสธ.....ตรงกับที่ว่า “แขวนไว้” ไซ้ไหมครับ

(๒) จงใช้โยนิโสมนสิการ.....พิจารณาใคร่ครวญอย่างลึกซึ้งแยบคาย

(๓) มีสติ ทำให้สัมผัสความจริงตามที่เป็นจริง

(๔) เกิดปัญญา

(๕) พุดและทำด้วยปัญญา

พระพุทธเจ้าสอนสิ่งดีๆ ลึกๆ มากมาย แต่เรามักไม่เข้าใจหรือไม่สนใจ ฟังมาพูดด้วยวิธี แปลกใหม่ก็เป็นเรื่องดี จะกระตุ้นให้สนใจกันขึ้น Peter Senge นั้นก็มีคนนับถือเขามากในเรื่ององค์กร เรียนรู้ มาบัดนี้เขามาสนใจเรื่องวิถีแห่งสติ ยิ่งเป็นเรื่องที่ดี ที่จริงเขามีรายละเอียดมากกว่านี้อีกมาก แต่ โดยสรุปก็คือ

การรับรู้อะไรนั้นเพียงตื่นๆ ผิวเผิน จะทำให้เกิดแบบแยกส่วน ทำแบบแยกส่วน ทำให้เสีย สมดุล ชัดแย้ง รุนแรง และวิกฤต นี่เป็นปรกติวิสัยอยู่ทั่วโลกขณะนี้

การรับรู้อย่างลึกๆ สงบ มีสติ ใคร่ครวญ จะทำให้เข้าถึงความจริง ซึ่งไม่แยกส่วน แต่ เชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวกัน ความจริงอันเป็นหนึ่งเดียวกันใหญ่โตไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อจิตเข้าถึงความจริงจิต เล็กจะกลายเป็นจิตใหญ่ มีความเป็นอิสระ มีความสุขอย่างยิ่ง มีความรักอันไพศาลต่อสรรพสิ่ง มีญาณ ทรรศนะ หรือปัญญาญาณ เกิดการกระทำที่ถูกต้องเป็นอัตโนมัติ

พฤติกรรมตามทฤษฎีตัวยูจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตัวเอง (Transformation) มีความรู้ลึกนึกคิดใหม่ โลกที่เห็นจะเปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง จะประสบความงามอันล้นเหลือ เพราะในความ จริงมีความงาม เกิดอสิสภาพ มีความสุขอันประณีต มีความรักอันไพศาล และเป็นไปเพื่อการอยู่ร่วมกัน ด้วยสันติระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และระหว่างมนุษย์กับสรรพสิ่ง

วิถีแห่งตัวยูหรือวิถีแห่งสตินี้ คือทางแห่งความสุขและทางรอดของมนุษยชาติ ใครที่ปรารถนา ความสุขพึงศึกษาให้เข้าใจ เมื่อเข้าใจและปฏิบัติเกิดความสุขฉับพลันทันที (Instant Happiness) ไม่ ต้องรอให้ถึงชาติหน้าแต่อย่างใด ขอให้ศึกษาและเผยแพร่กันมากๆ จะนับถือศาสนาใดๆ ก็ปฏิบัติได้ ถ้า รังเกียจคำว่าวิถีแห่งสติ ว่าเป็นพุทธ จะใช้คำว่าวิถีแห่งตัวยูก็ได้ อย่าให้ศาสนาเป็นเครื่องจำกัดการเข้าถึง สัจจะอันเป็นสากล

ท่านนายกฯ ทักษิณตั้งแต่กลับจากญี่ปุ่น มิเสี่ยงที่ท่านไปเจริญกรรมฐานมาด้วย คุณสงบ ไม่ค่อย พุดเปรี้ยวทำเปรี้ยวเหมือนเดิม หรือว่าท่านกำลังลงไปตามขาตัวยู? ถ้าท่านกำลังดำเนินไปตามวิถีตัวยูก็ เป็นสิ่งที่น่าอนุโมทนาอย่างยิ่ง ถ้าประเทศมีผู้นำที่เดินตามวิถีตัวยูหรือวิถีแห่งสติ จะเป็นเหตุปัจจัยให้คุณ

ทั้งประเทศหันมาสนใจวิถีแห่งสติวิถีทางปัญญา ประเทศจะพ้นภัยพิบัติทั้งปวง มีสันติสุขหรืออยู่เย็นเป็นสุข

ถ้าแม้สิ่งที่ผมอนุโมทนาไว้เกี่ยวกับนายกรัฐมนตรีก่อไม่เป็นความจริง ก็เชื่อว่าหอดหวัง ทุกคนที่ปรารถนาความสุขสามารถทำได้ วิถีแห่งศรัทธาหรือวิถีแห่งสติจะให้ความสุขอันประณีต ความสุขเป็นแรงจูงใจอันยิ่งใหญ่ ถ้าประชาชนทั้งประเทศเดินตามวิถีแห่งศรัทธาหรือวิถีแห่งสติ จะทำให้พฤติกรรมองค์กร สถาบัน สังคม เกิดการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐาน เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้เกิดสันติสุข
